

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 493/2011-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., T., prechodne D., zastúpeného advokátom JUDr. J. L., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 K 17/98 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2011 doručená sťažnosť M. M., T., prechodne D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „konkurzný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 K 17/98 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo:

«Sťažovateľ, ktorý v minulosti ako podnikajúca fyzická osoba vykonával podnikateľskú činnosť pod obchodným menom M. M. – S., miesto podnikania T., konkurznou prihláškou zo dňa 2.4.1998 v spojení s prípisom jeho právneho zástupcu zo dňa 3.4.1998 prihlásil svoju pohľadávku v celkovej výške 20.614,85 € (621.042,90 Sk) ako pohľadávku štvrtej triedy v zmysle § 32 ods. 2 písm. d) vtedy účinného zák. č. 328/1991 Zb. v znení neskorších predpisov do konkurzu vyhláseného na majetok dlžníka spoločnosti K., štátny podnik, B., v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „konkurzný súd“) pod č. 2K 17/98... Prípisom sp. zn. 2K 17/98 zo dňa 13.6.2001 konkurzný súd sťažovateľovi oznámil, že ním prihlásená pohľadávka v celkovej výške 20.614,85 € bola správcom v celej tejto výške ako pohľadávka IV. triedy priznaná, keď žiadny z veriteľov dlžníka... sťažovateľom uplatnenú pohľadávku nepoprel.

Napriek tomu, že konkurz na majetok úpadcu spoločnosti K., štátny podnik bol vyhlásený uznesením konkurzného súdu č. 2K 17/98 už zo dňa 12.3.1998, nebolo toto konkurzné konanie doposiaľ stále právoplatne skončené. Sťažovateľ je tak po dobu viac ako 13 rokov v stave právnej neistoty ohľadom skutočnosti, či ním riadne prihlásená a správcom priznaná pohľadávka vo výške 20.614,85 € bude a prípadne v akej výške uspokojená.

Z dôvodu neúmernych prietahov vo vyššie uvedenom konkurznom konaní podal sťažovateľ viaceré sťažnosti a žiadosti o prešetrenie postupu konkurzného súdu. Listom zo dňa 28.1.2004 sa sťažovateľ obrátil aj na Ministerstvo spravodlivosti SR, ktoré svojim listom zo dňa 5.3.2004 č. 2147/04-52/66-O sťažovateľa vyrozumelo, že podanú sťažnosť odstúpilo na priame vybavenie predsedníčke KS v Bratislave. Následne listom č. 2065/2004 zo dňa 30.3.2004 predsedníčka KS v Bratislave sťažovateľa vyrozumela o spôsobe vybavenia jeho sťažnosti zo dňa 28.1.2004 tak, že túto sťažnosť sťažovateľa nepovažovala vôbec za dôvodnú. Sťažovateľ sa neúspešne svojimi sťažnosťami obrátil aj na Verejného ochrancu práv SR ako aj priamo na Ministerstvo financií SR...»

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uviedol:

„... popísaným postupom súdu v konkurznom konaní, v rámci ktorého si sťažovateľ riadne a včas uplatnil svoju pohľadávku, ktorá pohľadávka bola aj v celej výške priznaná, došlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 Ústavy SR... aj k porušeniu čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

Pokiaľ ide o postup samotného súdu, tak práve tento nebol podľa sťažovateľa správny a efektívny, keď doposiaľ nevedol k právoplatnému skončeniu konkurzného konania začatého pred viac ako 13 rokmi, ktorý postup treba vo všeobecnosti považovať za celkom neprimeraný, pričom práve toto kritérium je z hľadiska príčiny prietahov v súdnom konaní rozhodujúce.“

Okrem odstránenia prietahov v označenom konkurznom konaní sa sťažovateľ sťažnosťou domáhal aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 100 000 € z dôvodu, že v dôsledku prietahov v konkurznom konaní je sťažovateľovi dlhodobo odopretá možnosť disponovať s finančnými prostriedkami získanými z predaja majetku tvoriaceho konkurznú podstatu, následkom čoho je vznik značnej majetkovej ujmy. Výšku požadovaného finančného zadosťučinenia odôvodnil takto:

„V dôsledku toho, že dlžník... nezaplatil sťažovateľovi odmenu za vykonané služby bezpečnostného charakteru ako aj v dôsledku skutočnosti, že konkurzné konanie na majetok tohto dlžníka nebolo doposiaľ stále ukončené, bol sťažovateľ nútený ukončiť výkon svojej podnikateľskej činnosti, nakoľko nezaplatením prihlásenej pohľadávky do konkurzného konania sa tento dostal do druhej platobnej neschopnosti. Sťažovateľ sa dostal v dôsledku neuhradenia jeho pohľadávky voči úpadcovi v primeranom čase do celkom nepriaznivej ekonomickej situácie, keď z nezaplatenej sumy mu vznikla voči štátu daňová povinnosť, ktorú nemohol včas a riadne splniť pre nedostatok peňažných prostriedkov a ktorá bola následne penalizovaná, čím neúmerne narástla. Sťažovateľ zároveň v dôsledku nesplnených záväzkov voči správcovi dane stratil prakticky možnosť vykonávať akúkoľvek podnikateľskú činnosť v SR. ... V nadväznosti na to sú voči sťažovateľovi vedené daňové exekučné konania, ktoré aj v spojení so všetkými vyššie uvedenými skutočnosťami veľmi vážnym spôsobom zasahujú nielen do rodinného života sťažovateľa, ale aj do jeho celospoločenského postavenia, a to aj v podobe zníženia dôveryhodnosti sťažovateľa u tretích osôb.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo M. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod č. 2K 17/98 bolo porušené.

2) Krajskému súdu v Bratislave v konaní vedenom pod č. 2K 17/98 sa prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3) M. M. sa priznáva finančné primerané finančné zadosťučinenie v sume 100.000,- €, ktoré je mu Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4) M. M. sa priznáva náhrada trov konania vo výške 1.519,54 €, ktorú je Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. L. ... do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti si ústavný súd vyžiadal spis krajského súdu vedený pod sp. zn. 2 K 17/98 a súčasne vyzval správcu konkurznej podstaty JUDr. M. H. na poskytnutie doplňujúcich informácií, ktoré neboli zrejmé z konkurzného spisu. Správca konkurznej podstaty vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 31. augusta 2011 v podstatnom uviedol:

„Veriteľ M. M., D., evidovaný pod číslom veriteľa 209, prihlásil pohľadávku veriteľa do konkurzného konania prostredníctvom advokáta dňa 6.4.1998 v sume 621.042,90 Sk. ... Na prieskumnom pojednávaní, ktoré sa konalo na Krajskom súde v Bratislave dňa 9.6.1999, bola pohľadávka sťažovateľa zistená vo výške 621.042,90 Sk a zaradená do IV. triedy bez práva na oddelené uspokojenie.

Krajský súd Bratislava Uznesením sp.zn. 2K 17/98-833, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 25.4.2006 rozhodol o rozvrhu speňaženého majetku z konkurznej podstaty úpadcu. Toto uznesenie bolo podľa § 66c) zák.č. 328/1991 Zb. O konkurze a vyrovnaní v platnom znení, publikované v Obchodnom vestníku č. OV 59B/2006.

Súd týmto rozvrhovým uznesením vyzval veriteľov, aby v lehote 15 dní od zverejnenia uznesenia oznámili správcovi konkurznej podstaty číslo účtu, na ktoré má správca zaslať výťažok z rozvrhu. Keďže správcovi takéto oznámenie nebolo zaslané, číslo účtu mu nebolo

známe, správca postupoval podľa rozvrhového uznesenia a výťažok z rozvrhu zložil do úschovy Okresného súdu Bratislava II.

Návrh na zloženie výťažku do súdnej úschovy pre sťažovateľa bol podaný na Okresný súd Bratislava II dňa 13.7.2007. Okresný súd Bratislava II vydal dňa 16.4.2008 Uznesenie č.k. 36U/78/2007, ktorým prijal sumu 14 332,40 Sk do úschovy. ...

Výťažok vo výške 475,75 Eura bol zložený do súdnej úschovy dňa 30.9.2009 a na základe Poukazu Okresného súdu Bratislava II zo dňa 30.4.2009 na č.ú. ...

Podotýkam, že v konkurze bolo prihlásených 887 veriteľov a v priebehu celého konkurzného konania správcovi ani súdu nebola doručená žiadna žiadosť sťažovateľa alebo jeho právneho zástupcu o podanie informácie o stave konkurzného konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Predmetom konania ústavného súdu bolo posúdiť, či v konkurznom konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 2 K 17/98 bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd už konštatoval (napr. I. ÚS 70/98, III. ÚS 199/02), že ústava nevyníma z povinnosti všeobecných súdov konať bez zbytočných prietáhov žiadne konanie, v ktorom sa poskytuje súdna ochrana právam fyzických osôb alebo právnických osôb.

Zo spisu krajského súdu sp. zn. 2 K 17/98 a z vyjadrenia správcu konkurznej podstaty ústavný súd zistil takýto priebeh a stav namietaného konkurzného konania:

Uznesením krajského súdu sp. zn. 2 K 17/98 z 12. marca 1998 bol na majetok dlžníka K., š. p., B. (ďalej len „úpadca“), vyhlásený konkurz. Za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr. M. H. (ďalej len „správca konkurznej podstaty“ alebo „SKP“) a za osobitného správcu konkurznej podstaty JUDr. G. F. (ďalej len „osobitná správkyňa“).

Dňa 6. apríla 1998 sťažovateľ (evidovaný pod číslom veriteľa 209) prihlásil do konkurzu svoju pohľadávku voči úpadcovi vo výške 621 042,90 Sk. Podaním z 23. novembra 1998 sťažovateľ svoju konkurznú prihlášku doplnil. Na prieskumnom pojednávaní, ktoré sa konalo na krajskom súde 9. júna 1999, bola pohľadávka sťažovateľa zistená v celej uplatnenej výške, t. j. v sume 621 042,90 Sk, ako pohľadávka IV. triedy bez nároku na oddelené uspokojenie. Do konkurzu prihlásilo pohľadávky celkovo 887 veriteľov.

Dňa 28. augusta 1998 správca konkurznej podstaty a osobitná správkyňa predložili na základe opatrenia krajského súdu z 19. mája 1998 súpis majetku úpadcu a návrh postupu jeho speňaženia.

V septembri 1998 až novembri 2003 boli správcom konkurznej podstaty a osobitnou správkyňou v súčinnosti s konkurzným súdom realizované úkony spojené so speňažovaním majetku konkurznej podstaty (formou priameho predaja mimo dražby).

Dňa 19. júla 2004 SKP doručil návrh na vylúčenie nepredajného majetku z konkurznej podstaty, ktorý konkurzný súd opatrením z 23. júla 2004 schválil.

Dňa 2. novembra 2004 správcovia predložili konečnú správu o výsledku speňaženia konkurznej podstaty.

Dňa 4. novembra 2004 konkurzný súd upovedomil veriteľov o konečnej správe o speňažení majetku podstaty a o vyúčtovaní odmeny a výdavkov SKP (konečná správa bola zverejnená v obchodnom vestníku 11. novembra 2004).

Dňa 24. novembra 2004 veriteľ (S., a. s.) podal námietky proti konečnej správe.

Dňa 1. decembra 2004 konkurzný súd nariadil pojednávanie na prejednanie konečnej správy, odmeny a výdavkov správcu na 9. február 2005.

Dňa 24. januára 2005 SKP sa vyjadril k námietkam S., a. s., proti konečnej správe.

Dňa 9. februára 2005 konkurzný súd na pojednávaní uznesením schválil konečnú správu o speňažení majetku z podstaty a o vyúčtovaní odmeny a výdavkov SKP (uznesenie bolo zverejnené v obchodnom vestníku 23. februára 2005).

Dňa 10. marca 2005 konkurzný súd nariadil opakované prieskumné pojednávanie, na ktorom boli preskúmané pohľadávky veriteľov prihlásené po prvom prieskumnom pojednávaní.

Dňa 16. decembra 2005 SKP predložil návrh rozvrhu výťažku speňazenia konkurznej podstaty, ktorý bol 14. marca 2006 osobitnou správkyňou upravený v nadväznosti na zmeny v zozname veriteľov.

Dňa 15. marca 2006 konkurzný súd uznesením rozhodol o rozvrhu výťažku speňazenia majetku z konkurznej podstaty úpadcu (uznesenie bolo uverejnené v obchodnom vestníku 24. marca 2006). Pohľadávka sťažovateľa bola uspokojená ako pohľadávka IV. triedy vo výške 14 532,40 Sk.

Dňa 21. augusta 2006 osobitná správkyňa požiadala o predĺženie lehoty na vyplatenie výťažku z rozvrhu. V žiadosti uviedla, že z celkového počtu 886 konkurzných veriteľov sa nepodarilo poukázať výťažok z rozvrhu 500 veriteľom z dôvodu chýbajúcich údajov o číslach účtov na poukávanie výťažku.

Dňa 19. septembra 2007 SKP predložil správu o priebehu konkurzného konania. V správe konštatoval, že 285 veriteľom sa nepodarilo poukázať výťažok z rozvrhu, preto v zmysle rozvrhového uznesenia podal na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) 135 návrhov na zloženie výťažku do úschovy súdu (v prípadoch tých veriteľov, kde výťažok z rozvrhu bol minimálne 400 Sk).

Dňa 31. marca 2008 SKP predložil správu o priebehu konkurzného konania, v ktorej uviedol, že zo 135 návrhov na prijatie do úschovy, ktoré boli podané okresnému súdu, bolo rozhodnuté len vo veci 4 návrhov, preto SKP podal sťažnosť na prietahy v konaní.

Dňa 1. marca 2011 konkurzný súd vyzval SKP na podanie správy, v akom štádiu sú konania o úschovách peňažných prostriedkov na okresnom súde.

Dňa 20. apríla 2011 SKP oznámil, že konania o úschovách vedené na okresnom súde sú už ukončené, preto bude možné konkurzné konanie ukončiť.

Popri uvedených úkonoch vykonával krajský súd, resp. správca konkurznej podstaty, celý rad ďalších úkonov (napr. vybavovanie žiadostí veriteľov o uspokojenie ich nárokov prihlásených do konkurzu, riešenie sťažností na postup konkurzného súdu, resp. správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní, oznamovanie odmietnutí neskoro uplatnených nárokov veriteľmi a pod.), ktoré však nie sú takého charakteru, že by bolo potrebné sa o nich osobitne zmieňovať.

Z konkurzného spisu, ako aj z vyjadrenia správcu konkurznej podstaty vyplýva, že po právoplatnosti rozvrhového uznesenia (25. apríl 2006) riadnemu postupu správcu konkurznej podstaty v súvislosti s realizáciou rozvrhového uznesenia bránilo nesúčinnosťné správanie konkurzných veriteľov (aj sťažovateľa), ktorí si nespĺnili povinnosť oznámiť čísla účtov na poukázanie výťažku z rozvrhu. Keďže sa mnohým konkurzným veriteľom nepodarilo poukázať výťažok z rozvrhu na základe správcovi konkurznej podstaty dostupných informácií, bol správca nútený postupovať v zmysle rozvrhového uznesenia a výťažok z rozvrhu pre týchto veriteľov zložiť do úschovy okresného súdu. V prípade sťažovateľa bol návrh na zloženie do úschovy podaný okresnému súdu 13. júla 2007, o ktorom okresný súd rozhodol 16. apríla 2008 uznesením č. k. 36 U 78/2007-4 tak, že prijal do úschovy v prospech sťažovateľa sumu 14 332,40 Sk (475,75 €). Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 17. októbra 2008. Na základe poukazu okresného súdu z 30. apríla 2009 bola uvedená peňažná suma správcom konkurznej podstaty 30. septembra 2009 zložená na účet okresného súdu, v dôsledku čoho došlo k splneniu rozvrhového uznesenia vo vzťahu k sťažovateľovi.

Na preskúmané konkurzné konanie sa v celom jeho priebehu vzťahuje zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“).

Podľa § 1 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní je účelom tohto zákona usporiadanie majetkových pomerov dlžníka (úpadcu), ktorý má viac veriteľov, voči ktorým nie je schopný plniť svoje záväzky po lehote splatnosti v dôsledku insolventnosti, alebo sa nachádza v predĺžení. Stanovením pravidiel usporiadania majetkových pomerov úpadcu vrátane speňazenia jeho majetku (konkurznej podstaty) a rozdelenia výťažku tohto speňazenia medzi konkurzných veriteľov, o ktorom rozhoduje v konečnom dôsledku súd, sa v konkurznom konaní poskytuje súdna ochrana majetkovým právam veriteľov úpadcu, ktorí ich kvalifikovaným spôsobom uplatnili. Sťažovateľovi preto ústava priznáva právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pretože sa prihlásením svojej pohľadávky stal účastníkom konkurzného konania.

Podľa § 2 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní cieľom konkurzu alebo vyrovnania je dosiahnuť pomerné uspokojenie veriteľov z dlžníkovho majetku.

Ústavný súd posudzoval danú vec aj so zreteľom na účel, podstatu a zmysel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorom sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Kľúčovým pojmom a atribútom tohto základného práva je to, že jeho ochrana sa uplatňuje vo veci účastníka konania, t. j. v „jeho veci“.

Základným cieľom a účelom konkurzu (konkurzného konania) nie je dosiahnutie uspokojenia iba nároku jedného z veriteľov, ale pomerné uspokojenie všetkých veriteľov. Na túto skutočnosť musí prihliadať ústavný súd vtedy, ak rozhoduje o sťažnosti jedného z veriteľov, ktorý namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aj keď je nepochybné, že ústava priznáva právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov každému z veriteľov aj v konkurznom konaní, a to od okamihu, keď sa prihlásením svojej pohľadávky stal účastníkom tohto konania. Vzhľadom na uvedené podľa názoru ústavného súdu nemožno postup konkurzného súdu, resp. správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní posudzovať rovnako rigorózne, ako to je v prípade, keď sa ochrana podľa čl. 48 ods. 2 ústavy uplatňuje výlučne vo veci účastníka konania, t. j. len v „jeho veci, resp. jeho záležitosti“.

Správca konkurznej podstaty je subjektom konkurzného konania, ktorý je pri výkone svojej funkcie povinný postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo mu ich uloží súd (§ 8 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní).

Miera a povaha zodpovednosti všeobecného (konkurzného) súdu za postup správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní je daná rozsahom jeho oprávnení, ktoré mu zákon vo vzťahu k tomuto subjektu konkurzného konania priznáva (najmä § 12 a § 8 ods. 4 a 5 zákona o konkurze a vyrovnaní). S ohľadom na uvedené možno v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu hovoriť o prietáchoch v konkurznom konaní vtedy, ak súd vôbec

nevyužije vo vzťahu k správcovi konkurznej podstaty tie prostriedky, účelom ktorých je zabezpečenie účinnej a rýchlej ochrany práv účastníkov konkurzného konania, prípadne ak k ich použitiu siahne až vtedy, keď je ich účinok na dosiahnutie tohto účelu minimalizovaný alebo vylúčený (mutatis mutandis I. ÚS 57/97).

Úlohou ústavného súdu nie je však stanovovať namiesto konkurzného súdu optimálny postup v danej veci, ale posúdiť, či ním prijaté opatrenia a zvolený postup sú vzhľadom na okolnosti daného prípadu akceptovateľné z pohľadu ústavou garantovaného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prieťahov, teda či postup konkurzného súdu nebol v tomto smere zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 99/02).

Na základe posúdenia sťažnosti, vyjadrenia správcu konkurznej podstaty a prehľadu úkonov realizovaných krajským súdom, resp. správcom konkurznej podstaty v konkurznom konaní, dospel ústavný súd k záveru, že namietaný postup krajského súdu nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prieťahov v konaní v takom rozsahu a intenzite, ktoré by si vyžadovali prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd konštatuje, že iba samotná dĺžka doterajšieho priebehu konkurzného konania, na ktorú sťažovateľ v sťažnosti poukazuje, nie je dostatočným dôvodom na vyslovenie existencie zbytočných prieťahov v konkurznom konaní. Predovšetkým je potrebné poukázať na skutočnosť, že skončeniu konkurzného konania dosiaľ bránili neukončené konania o úschovách iniciované správcom konkurznej podstaty pre účel splnenia rozvrhového uznesenia vo vzťahu k tým veriteľom, ktorým sa nepodarilo poukázať výťažok z rozvrhu na základe správcovi konkurznej podstaty dostupných informácií, za čo správca konkurznej podstaty ani konkurzný súd nenesie zodpovednosť. Preto v okolnostiach danej veci o zavinených prieťahoch krajským súdom, resp. správcom konkurznej podstaty (vo vzťahu k sťažovateľovi) v namietanom konaní v období od právoplatnosti rozvrhového uznesenia do ukončenia konania o zložení do úschovy nie je možné hovoriť. Neskončené konania o úschovách iniciované správcom konkurznej podstaty sú prekážkou ukončenia konkurzného konania ako takého, keďže predpokladom vydania uznesenia o zrušení

konkurzu je splnenie rozvrhového uznesenia [§ 44 ods. 1 písm. b) zákona o konkurze a vyrovnaní].

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že konanie bez zbytočných priet'ahov nemožno presne časovo ohraničiť (II. ÚS 26/95) a že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01).

Zjavná neopodstatnenosť s'ťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. m. m. IV. ÚS 147/04)].

V prípade, keď ústavný súd zistil, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovelo (I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01).

Podľa názoru ústavného súdu opísaný skutkový stav neindikuje možnosť prijatia záveru o takom postupe krajského súdu, z ktorého by bolo možné vyvodzovať vecnú súvislosť s označeným porušením základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Nemožno súhlasiť ani s tvrdením s'ťažovateľa, že je „*po dobu viac ako 13 rokov v stave právnej neistoty ohľadom skutočnosti, či ním riadne prihlásená a správcom priznaná pohľadávka... bude a prípadne v akej výške uspokojená*“. Vychádzajúc z cieľa konkurzu, ktorým je pomerné uspokojenie veriteľov z dlžníkovho majetku, ako aj z účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorom sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, ústavný súd konštatuje, že v čase podania s'ťažnosti ústavnému súdu bol stav

právnej neistoty sťažovateľa odstránený, aj keď on sám tvrdí opak. Aj keď v preskúmanom prípade nedošlo k formálno-právnomu ukončeniu konkurzného konania (zrušením konkurzu), k nastoleniu stavu právnej istoty sťažovateľa došlo už právoplatnosťou rozvrhového uznesenia, ktorým je s konečnou platnosťou ustálený rozsah uspokojenia pohľadávky sťažovateľa prihlásenej do konkurzu.

Zároveň ústavný súd poukazuje aj na okolnosť uvedenú vo vyjadrení správcu konkurznej podstaty, že sťažovateľ v priebehu konania nevyvíjal žiadne aktivity smerujúce k zisťovaniu aktuálneho stavu konania. Nemožno akceptovať postup sťažovateľa, ktorý ako účastník konkurzného konania dlhodobo nevyužil možnosť oboznámiť sa s rozvrhovým uznesením, ktoré sa obligatórne zverejňuje v obchodnom vestníku, ako aj na úradnej tabuli konkurzného súdu, resp. možnosť zistiť aktuálny stav konkurzného konania nahliadnutím do konkurzného spisu, a tieto právne možnosti nahrádza podaním sťažnosti ústavnému súdu. V súvislosti s uvedeným nekonzistentným postupom sťažovateľa ústavný súd pripomína jednu zo základných zásad práva, ktorou je „vigilantibus iura“, teda bdelym patrí právo, alebo nech si každý stráži svoje práva, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie na ochranu svojich práv vyžadujúc, aby aj sťažovateľ sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. Táto zásada teda predpokladá, že sťažovateľ musí využiť prostriedky, ktoré mu poskytuje zákon, a následne vykonať prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jeho práv.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2011

